

Gradivo za sejo Občinskega sveta občine Črnomelj v oktobru 2020

Zadeva: **INFORMACIJA O POSLOVANJU GOSPODARSKIH DRUŽB IN SAMOSTOJNIH
PODJETNIKOV V OBČINI ČRNOMELJ V LETU 2019**

OBRAZLOŽITEV:

V skladu s programom dela Občinskega sveta občine Črnomelj v letu 2020 je predvidena obravnava Informacije o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2019.

Informacijo so pripravile strokovne službe Javnega zavoda Razvojno informacijskega centra Bela krajina.

PREDLOG SKLEPA:

Občinskemu svetu občine Črnomelj se predlaga, da Informacijo o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2019 obravnava in jo sprejme v predlagani vsebini.

Gradivo pripravila: Vesna Fabina, RIC Bela krajina
Obrazložitev: Tanja Peteh, OU

Predlagatelj:
Andrej Kavšek, župan

Številka: 302-0005/2020

Priloga:

- Informacija o poslovanju GD in SP v Občini Črnomelj v letu 2019

MNENJE ODBORA ZA GOSPODARSTVO IN KOMUNALNO INFRASTRUKTURO:

Odbor za gospodarstvo in komunalno infrastrukturo je na svoji 12. redni seji, dne 21. 9. 2020 obravnaval gradivo »Informacija o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v Občini Črnomelj v letu 2019«. Odbor na gradivo ni imel bistvenih pripomb in Občinskemu svetu občine Črnomelj predlaga, da gradivo obravnava in ga kot informacijo sprejme v predlagani vsebini.

Nadalje Odbor apelira in daje pobudo vsem pristojnim institucijam (Občina Črnomelj, Razvojno informacijski center Bela krajina,...), da pričnejo iskati sistemski vir, ki bi nadomestil "Shemo Pokolpje". V kolikor bi se takšna shema pojavila, je nujno potrebno dati poudarek, ne samo na dvigu števila zaposlenih, ampak tudi na kvaliteto delovnega mesta oz. višjo dodano vrednost.

Zapisala:
Tanja Peteh, l.r.

Predsednik Odbora za gospodarstvo
in komunalno infrastrukturo
Samo Kavčič, l.r.

INFORMACIJA
O POSLOVANJU GOSPODARSKIH DRUŽB IN
SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV
V OBČINI ČRNOMELJ
V LETU 2019

Pripravila: Vesna Fabina

Črnomelj, 28. 7. 2020

KAZALO

UVOD.....	1
POVZETEK.....	2
1. Osnovni podatki poslovanja gospodarskih subjektov v letu 2019.....	3
1.1 Položaj gospodarskih družb občine Črnomelj v letu 2019 v regiji JV Slovenija.....	3
1.2 Poslovanje gospodarskih subjektov občine Črnomelj v letu 2019.....	3
1.3 Delovno aktivno prebivalstvo v občini in indeks delovne migracije	4
2. Gospodarske družbe	4
2.1 Število gospodarskih družb	4
2.2 Zaposlovanje v gospodarskih družbah in brezposelnost	5
2.3 Čisti prihodki od prodaje	7
2.4 Sredstva	10
2.5 Čisti dobiček, čista izguba in neto poslovni izid družb	12
2.6 Povprečne plače.....	13
2.7 Neto dodana vrednost na zaposlenega.....	14
3 Poslovanje samostojnih podjetnikov v letu 2019.....	15

KAZALO TABEL

Tabela 1: Poslovanje gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2019.....	3
Tabela 2: Število delovno aktivnega in aktivnega prebivalstva v občini Črnomelj po prebivališču in delovnem mestu	4
Tabela 3: Indeks delovne migracije za občino Črnomelj	4

KAZALO SLIK

Slika 1: Gibanje števila gospodarskih družb v občini Črnomelj.....	5
Slika 2: Gibanje števila zaposlenih v gospodarskih družbah v občini Črnomelj.....	6

Slika 3: Gibanje števila brezposelnih oseb v občini Črnomelj od leta 2009	7
Slika 4: Čisti prihodek od prodaje gospodarskih družb v občini Črnomelj od leta 2007.....	8
Slika 5: Delež vseh prihodkov od prodaje družb na tujih trgih po velikosti družb.....	9
Slika 6: Gibanje prihodkov od prodaje po trgih gospodarskih družb občine Črnomelj v letih 2010 - 2019.....	9
Slika 7: Prihodki od prodaje na tujih trgih v celotnih prihodkih po velikosti GD za leto 2019	10
Slika 8: Prihodki od prodaje na tujih trgih gospodarskih družb občine Črnomelj leta 2019 po dejavnostih	10
Slika 9: Delež sredstev na dan 31.12. 2019 po velikosti družb v občini Črnomelj.....	11
Slika 10: Prikaz vrednosti sredstev gospodarskih družb v občini Črnomelj po letih (v mio EUR).....	11
Slika 11: Znesek čistega dobička in čiste izgube gospodarskih družb v občini Črnomelj v letih 2009-2019.....	12
Slika 12: Primerjava povprečnih bruto plač: v občini Črnomelj, regiji JV Slovenija in v Sloveniji	14
Slika 13: Primerjava neto dodanih vrednosti na zaposlenega v 1000	15
Slika 14: Poslovanje samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letih 2009-2018	17
Slika 15: Poslovni izid samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj	18

PRILOGE:

Priloga 1: Podatki o poslovanju GD in s.p.-jev v občini Črnomelj za leto 2019 (AJ PES)

Priloga 2: Podatki o poslovanju GD po panogah v občini Črnomelj v letu 2019 (AJ PES)

Priloga 3: Podatki o poslovanju s.p.-jev po panogah v občini Črnomelj v letu 2019 (AJ PES)

SEZNAM KRATIC:

AJPES - Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve

GD – gospodarska družba

JV – jugovzhodna

NDV – neto dodana vrednost

RIC – Razvojno informativni center

RS – Republika Slovenija

s.p. - samostojni podjetnik

SURS - Statistični urad Republike Slovenije

ZGD - Zakon o gospodarskih družbah

ZRSZ – Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

UVOD

Namen in način zbiranja podatkov

Že ves čas izvajanja programa Pokolpje, v želji spremljanja vpliva izvajanja njegovih ukrepov, na Razvojno informacijskem centru (RIC) Bela krajina pripravljamo Informacijo o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj. Podlaga za prikazane podatke so podatki, pridobljeni od AJPES na našo zahtevo. Pridobljeni podatki temeljijo na podatkih iz letnih poročil za leto 2019, ki so jih GD in s.p.-ji v skladu z ZGD-1 in zadruga v skladu z Zakonom o zadrukah za namen državne statistike predložili AJPES - u do 31. 5. 2020. Podatki zajemajo poslovni izid in premoženjsko finančni položaj GD (razen tistih, ki so v likvidacijskem ali stečajnem postopku), s. p.-jev s **sedežem na območju občine Črnomelj**¹ v letu 2019. S.p.-ji, ki so po določbah o obdavčitvi dohodkov iz dejavnosti zakona, ki ureja dohodnino, obdavčeni na podlagi ugotovljenega dobička z upoštevanjem normiranih odhodkov, ne predlagajo letnih poročil AJPES, zato njihovi podatki niso vključeni v to informacijo. **Podatki računovodskih izkazov slonijo na nerevidiranih poročilih**, kar pomeni, da se še lahko deloma spremenijo. V poročilu so uporabljeni še podatki ZRSZ o brezposelnosti in SURS-a.

Nekaj pomembnejših podatkov za Slovenijo v letu 2019²

Obseg industrijske proizvodnje se je povečal za 3,0% (podatek je še začasen).

Cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih in cene življenjskih potrebščin so se povečale, prve za 1,9 %, druge pa za 1,6%.

Vrednost izvoza je bila nižja od vrednosti uvoza za 1,7% (podatek je še začasen).

Obrestne mere na denarnem trgu so se znižale.

Stopnja registrirane brezposelnosti se je zmanjšala, ob koncu leta je znašala 7,7% (v regiji 7,4%).

Med dvanajstimi statističnimi regijami v državi so največ prihodkov, blizu polovice, izkazale družbe v regiji Osrednjeslovenska. Sledijo jim družbe v regijah Savinjska in Podravska z 10 oziroma 9 odstotnim deležem ter Gorenjska in JV Slovenija s po 7 odstotnim deležem. V primerjavi z drugimi statističnimi regijami jugovzhodna Slovenija izstopa po:

- višini izkazanega neto čistega dobička družb (več so ga ob bistveno višjih prihodkih izkazale le družbe iz osrednjeslovenske statistične regije),

- deležu doseženih prihodkov z izvozom

¹ V Informaciji tako niso zajet pomembni zaposlovalci v občini Črnomelj: Družba Akrapovič, Polycom, Livar, d.d. in drugih, ki nimajo sedeža v občini.

² Povzeto po podatkih AJPES: Informacija o poslovanju GD v RS v letu 2019 in Informacija o poslovanju GD, s.p.-jev in zadrug v JV Sloveniji v letu 2019

- povprečno izplačani plači (upoštevaje regijsko pripadnost družb so najvišje plače v povprečju izplačevale družbe v JV Sloveniji).

POVZETEK

Gospodarstvo občine Črnomelj že peto leto okreva, a še ne dosega rezultatov pred gospodarsko krizo, ki se je začela že 2007. V občini je poslovalo 603 gospodarskih subjektov³, od tega 258 GD in 345 s.p.-jev. GD v občini so v primerjavi z letom 2018 v letu 2019 zaposlovale 8 % več oseb. Prihodke od prodaje so povečale za 9 %, na tujih trgih za 10 % ter povečale sredstva za 5 %. Neto dodana vrednost (v nadaljevanju NDV) na zaposlenega se je povečala za 6 %, plače za 7 %. Neto čisti poslovni izid GD je bil za 13,5 % večji. Z dobičkom je (po nerevidiranih podatkih) poslovalo 7 % oziroma 183 GD. Najpomembnejša je C predelovalna dejavnost. V tej dejavnosti je delovalo največ gospodarskih družb (61 ali 23,6 %), zaposlovala je skoraj 45 % oseb zaposlenih v GD občine, ustvarila je največ prihodkov od prodaje (39,4 % prodaje vseh GD) in prihodkov od prodaje na tujih trgih, nekaj več kot polovico. NDV na zaposlenega je v tej dejavnosti nad povprečjem v občini in znaša 39.512 EUR-ov. Ustvarila je tudi največ čistega dobička iz poslovanja, 62,5 % celotnega čistega dobička, ter ustvarila največji neto čisti poslovni rezultat v znesku 6,5 mio EUR, kar predstavlja 66% neto čistega rezultata vseh GD.

Število s.p.-jev se še naprej zmanjšuje, v letu 2019 se je njihovo število zmanjšalo za 9, ustvarili so za 1 % več prihodkov od prodaje, prihodki na tujih trgih so se povečali zgolj za 2 %. Opremljenost s sredstvi se je glede na preteklo leto povečala za 3 %. Ustvarili so manjši podjetnikov prihodek in povečali izgubo, skupni neto poslovni izid se je pri njih zmanjšal za 20 %. Najpomembnejša dejavnost s.p. -jev je F Gradbeništvo. V njej je delovalo največ (73) s.p.-jev. Zaposlovali so 28 % vseh oseb zaposlenih pri s.p.-jih, razpolagali so z največ sredstvi, ustvarili največ prihodkov od prodaje na tujih trgih med s.p.-ji in v povprečju izplačevali najvišje plače. V tej dejavnosti je delež s.p.-jev s pozitivnim izidom največji (90 %) in so ustvarili tudi največ čistega podjetnikovega dohodka.

Trend zniževanja brezposelnosti se je nadaljeval tudi v letu 2019, januarja je znašala stopnja brezposelnosti 11,3, v decembru istega leta pa 10,9. Na ZRSZ je bilo konec decembra 2019 prijavljenih 42 ljudi manj kot ob koncu januarja 2019. Zaskrbljujoča je brezposelnost mladih med 15-im in 24-im letom (stopnja brezposelnosti v tej starostni skupini je 24,8) in starejših od 55 let (229 brezposelnih oseb iz te starostne skupine), pri čemer je stopnja brezposelnosti starejših od 60 let 28,3 odstotna. 47,65 odstotkov brezposelnih oseb ima samo prvo ali drugo stopnjo izobrazbe, torej osnovno šolo ali manj.

³ Za namen priprave te Informacije izraz »gospodarski subjekti« pomeni skupaj gospodarske družbe in samostojni podjetniki

1. Osnovni podatki poslovanja gospodarskih subjektov v letu 2019

1.1 Položaj gospodarskih družb občine Črnomelj v letu 2019 v regiji JV Slovenija

- V občini Črnomelj je **poslovalo** 9,7 % GD regije (predhodno leto 13,5 %)
- Zaposlovale so 5,7 % **zaposlenih** v GD regije (predhodno leto 5,6).
- Razpolagajo z 2,57 % **sredstev** GD regije (predhodno leto 2,7).
- Ustvarile so 2,8 % **čistih prihodkov od prodaje** GD v regiji (predhodno leto 2,7 %).
- Dosegle so 1,75 % **prihodkov** GD regije **na tujih trgih** (predhodno leto 1,7).
- Dosegle so 3,5 % **neto dodane vrednosti** GD regije (predhodno leto 3,4).

1.2 Poslovanje gospodarskih subjektov občine Črnomelj v letu 2019

V občini Črnomelj je po podatkih AJPES-a v letu 2019 poslovalo **603** gospodarskih subjektov, kar je 8 gospodarskih subjektov manj kot preteklo leto. Od tega je bilo **258** GD (1 več kot predhodno leto) in **345** (9 manj kot predhodno leto) s.p.-jev. Skupaj so zaposlovali **2.236** oseb, kar predstavlja skoraj 8 % oziroma 165 oseb več kot preteklo leto. Ustvarili so dobrih **244,5 mio EUR** prihodkov od prodaje (8 % več). Na tujih trgih so ustvarili dobrih **88,6 mio EUR** prihodkov ali 10 % več. Delež prodaje na tujih trgih se je povečal za 1,25 odstotne točke in je znašal **36,25 %** celotnih prihodkov od prodaje. Razpolagali so s **183,2 mio EUR** sredstev, kar je za 4 % več kot preteklo leto. Osnovni podatki poslovanja GD in s.p.-jev občini Črnomelj v letu 2019 so razvidni v Tabeli 1.

Tabela 1: Poslovanje gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2019

Gospodarske družbe in s.p.	Število 2018	Število 2019	Indeks 19/18	Zaposleni 2018	Zaposleni 2019	Indeks 19/18	Delež v %	Prihodki od prodaje v mio EUR 2018	Prihodki od prodaje v mio EUR 2019	Indeks 19/18	Delež v %	Prihodki na tujih trgih v mio EUR 2018	Prihodki na tujih trgih v mio EUR 2019	Indeks 19/18	Delež v % (od celotnih prihodkov subjektov)	Delež svojih prihodkov na tujih trgih 2019	Poveč./zmanj. deleža v odstotnih točkah	Sredstva na dan 31.12.2018 v mio EUR	Sredstva na dan 31.12.2019 v mio EUR	Indeks 19/18	Delež v %
Sp	354	345	97	301	333	110	14,9	41,18	41,80	101	17,1	5,12	5,23	102	5,9	12,52	0,07	23,35	24,1	103	13,2
Mikro	220	215	98	519	512	99	22,9	36,98	39,37	106	16,1	3,61	6,55	181	7,4	16,65	6,88	45,22	42,3	94	23,1
Male	33	38	115	769	838	109	37,5	86,91	81,82	94	33,5	34,73	27,79	80	31,3	33,96	-6,01	60,30	60,0	99	32,7
Srednje	4	5	125	482	554	115	24,8	62,71	81,54	130	33,3	37,39	49,07	131	55,4	60,18	0,55	46,74	56,8	122	31,0
Velike	0	0	0	0	0	0	0,0	0,00	0,00	0	0,0	0,00	0,00	0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0	0,0
Skupaj družbe	257	258	100	1.770	1904	108	85,1	186,60	202,74	109	82,9	75,74	83,41	110	94,1	41,14	0,55	152,25	159,106	105	86,8
Skupaj GD in s.p.	611	603	99	2.071	2236	108	100,0	227,78	244,53	107	100,0	80,86	88,64	110	100,0	36,25	0,75	175,60	183,2	104	100,0

Vir: AJPES, Letno poročilo za leto 2019, preračun RIC Bela krajina

S.p.-ji predstavljajo več kot polovico poslovnih subjektov, zaposlujejo 15 % vseh zaposlenih v gospodarskih subjektih ter ustvarijo dobrih 17 % vseh prihodkov. Med GD prevladujejo mikro družbe (215), ki v povprečju zaposlujejo 2,4 osebe. Največji delež prihodkov od prodaje ustvarijo male družbe (33,5 %), sledijo jim srednje s 33,3 %, katere ustvarijo tudi največ prihodkov na zaposlenega – dobrih 147 tisoč in ustvarijo največ, kar 55,4 % vseh prihodkov gospodarskih subjektov od prodaje na tujih trgih.

Največ zaposlenih imajo male družbe, kar 37,5 % zaposlitev v vseh gospodarskih subjektih, sledijo srednje družbe, ki zaposlujejo 24,5 % vseh zaposlenih.

1.3 Delovno aktivno prebivalstvo v občini in indeks delovne migracije

Po letu 2015, ko je bilo v občini najmanj delovno aktivnega prebivalstva, se je v zadnjih letih število le-tega povečevalo, veliko tudi zaradi okrevanja gospodarstva in vračanja določenega deleža izseljenih mladih. V letu 2019 delovno aktivno prebivalstvo v občini znova upada.

Tabela 2 prikazuje število aktivnega prebivalstva po letih v občini Črnomelj po delovnem mestu in mestu prebivališča. Podatki zajemajo stanje 31.12.

Tabela 2: Število delovno aktivnega in aktivnega prebivalstva v občini Črnomelj po prebivališču in delovnem mestu

Prebivalstvo	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Delovno aktivno prebivalstvo po DM - SKUPAJ	4.731	4.677	4.642	4.134	4.248	3.955	3.795	3.902	4.202	4.241	4.476
- Zaposlene osebe - SKUPAJ - po DM	4.004	3.998	3.922	3.363	3.433	3.194	3.163	3.300	3.542	3.524	3.808
- Samozaposlene osebe - SKUPAJ	727	679	720	771	815	761	632	602	660	717	668
- Samozaposlene osebe brez kmetov	322	319	322	308	329	349	350	368	375	379	375
- Samozaposlene osebe - kmetje	405	360	398	463	486	412	282	234	285	338	293
Delovno aktivno prebivalstvo po prebivališču	6.098	6.043	5.851	5.456	5.539	5.478	5.332	5.597	6.031	6.199	6.110
Brezposelni	932	912	1.146	1.413	1.483	1.482	1.438	1.080	874	775	745
Aktivno prebivalstvo	7.030	6.955	6.997	6.869	7.022	6.960	6.770	6.677	6.905	6.974	6.855
Stopnja brezposelnosti	13,3	13,1	16,4	20,6	21,1	21,3	21,2	16,2	12,7	11,1	10,9

Vir: SURS

V Tabeli 3 so vrednosti indeksa delovne migracije, ki prikazuje razmerje med številom delovno aktivnega prebivalstva po občini delovnega mesta, napram delovno aktivnega prebivalstva po občini prebivališča⁴ pomnoženo s 100. Na nek način prikazuje kolikšen odstotek delovnih mest je na razpolago v občini za aktivno prebivalstvo občine. Indeks delovne migracije je kazalnik, ki prikazuje prostorske enote z bolj izrazitim delovnim ali bolj izrazitim bivalnim značajem. Občina Črnomelj je bolj bivalno območje, kjer je izražen primanjkljaj delovnih mest glede na število delovno aktivnega prebivalstva. To vpliva na dnevne delovne migracijske tokove, kateri ne vplivajo zgolj na potne stroške in prometno obremenitev, ampak tudi na specifično razvoja posamezne prostorske enote, tako na področju infrastrukture, kot na področju podpornih storitev. Kazalnik je tudi podlaga za razumevanje gospodarske razvitosti posamezne prostorske enote.

Tabela 3: Indeks delovne migracije za občino Črnomelj

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
77,2	77,1	79,0	74,4	75,5	70,8	70,4	69,0	68,8	67,4	73,1

Vir: SURS

2. Gospodarske družbe

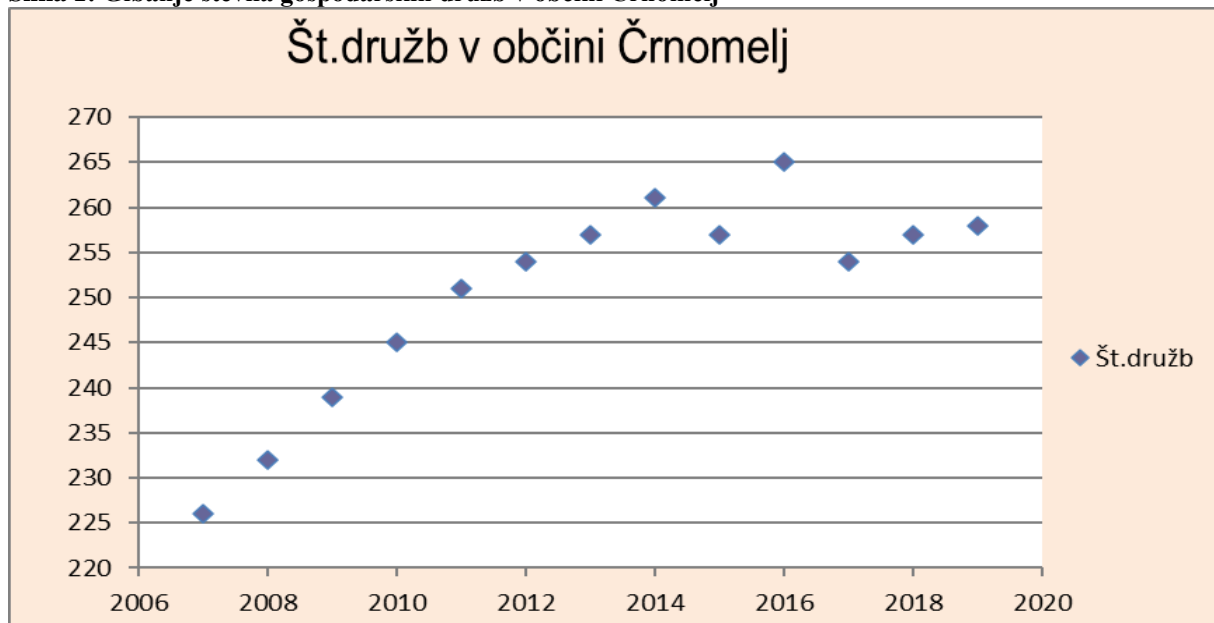
2.1 Število gospodarskih družb

V občini Črnomelj je leta 2019 poslovala ena GD več kot preteklo leto, torej **258** GD. Rast njihovega števila se je v zadnjih treh letih nekoliko upočasnila. Že od leta 2014, ko je prenehala poslovati družba Secop Kompresorji, v občini ne deluje nobena velika družba. V

⁴ Indeks ne upošteva kmetov, ne v števcu, ne v imenovalcu

obdobju 2010-2015 sta v občini poslovali dve srednji družbi, leta 2016 tri, v letu 2018 štiri in v 2019 pet srednjih družb. Rast gospodarskih družb se opazi tudi s povečevanjem števila malih družb. Leta 2010 je v občini poslovalo 6 malih družb, 2015 10, v letu 2018 33, v letu 2019 pa je njihovo število doseglo 38. Ostalih 215 družb predstavljajo mikro družbe. Njihovo število se je zmanjšalo za pet, ravno za toliko za kolikor se je povečalo število malih, torej na račun rasti. Slika 1 prikazuje gibanje števila družb od leta 2006 v občini Črnomelj.

Slika 1: Gibanje števila gospodarskih družb v občini Črnomelj

Vir: AJPES, Letna poročila za leta 2007 - 2019.

Znotraj področij delovanja so se zgodile minimalne spremembe, ki kažejo kakšna je bila dinamika »odpiranj« in »zapiranj« gospodarskih družb. Pet več GD je delovalo v dejavnosti **S Druge dejavnosti**, dve pa v **F Gradbeništvo**. Znotraj dejavnosti **R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti** se je število GD prepolovilo in sta delovale zgolj še tri družbe. Po dve družbi manj sta delovali v **C Predelovalne dejavnosti** in **J Informacijske in komunikacijske dejavnosti**, v ostalih dejavnosti se je število družb spremenilo za eno ali nič.

Podobno kot pretekla leta je največ – 61 GD (23,6 %) poslovalo na področju **C Predelovalne dejavnosti**. Sledi **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** v kateri je delovalo 19,7 % (51 GD) in področje **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti**, v katerem je delovalo 13,6 % (35 GD). Pomembne dejavnosti so še **F Gradbeništvo** (34 GD), **H Promet in skladiščenje** (18 GD), kot tudi **I Gostinstvo** (17 GD).

2.2 Zaposlovanje v gospodarskih družbah in brezposelnost

V letu 2019 so GD zaposlovale 1.904⁵ osebe, kar je 8 % ali 134 ljudi več kot leta 2018. Kljub temu je to še veliko manj kot pred gospodarsko krizo.

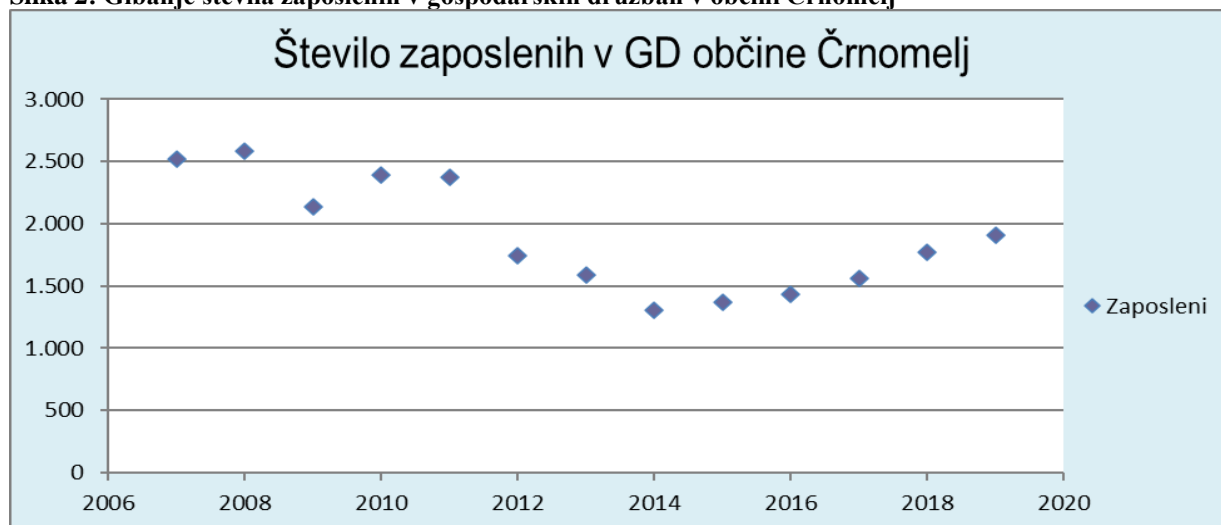
⁵ Število predstavlja povprečno število zaposlenih na podlagi opravljenih delovnih ur v obračunskem obdobju.

Najpomembnejše zaposlovalke so male družbe, saj so zaposlovale največji delež zaposlenih v GD, kar 44 %. Še v letu 2010 so zaposlovale zgolj 5,4 % zaposlenih v vseh GD. Sledijo srednje družbe, ki zaposlujejo dobrih 29 % zaposlenih v GD. Mikro družbe zaposlujejo 26,8 % vseh zaposlenih v GD.

GD v **C Predelovalni dejavnosti** so zaposlovale dobrih 44,5 % vseh zaposlenih v GD (848 oseb), 54 oseb več kot preteklo leto in so bile v letu 2019 največji zaposlovalec. Sledi **F Gradbeništvo**, ki je zaposlovalo 306 oseb (16 %), 19 več kot preteklo leto. Tretji pomemben zaposlovalec je dejavnost **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil**, ki je v letu 2019 zaposlovala 242 oseb (12,7 %), 15 več kot preteklo leto. Pomemben zaposlovalec je še dejavnost **H Promet in skladiščenje**, ki je v letu 2019 zaposlovala 177 oseb, 6 več. Drugo največje povečanje zaposlenih je bilo v dejavnosti **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti**, v kateri je bilo ustvarjenih 22 dodatnih delovnih mest in je tako v letu 2019 zaposlovala že 98 oseb. V ostalih dejavnostih so bile spremembe zaposlenih manjše, največje zmanjšanje zaposlenih (za 3 osebe) je bilo v dejavnosti **J Informacijske in komunikacijske dejavnosti**, ki je edina dejavnost, ki v letu 2019 ni imela zaposlenih.

Gibanje števila zaposlenih v gospodarskih družbah v občini Črnomelj od leta 2007 do leta 2019 prikazuje Slika 2.

Slika 2: Gibanje števila zaposlenih v gospodarskih družbah v občini Črnomelj

Vir: AJPES, Letna poročila za leta 2007 - 2019.

Decembra 2019 je znašala stopnja brezposelnosti v občini Črnomelj **10,9 %**, kar znaša 0,2 odstotne točke manj kot decembra 2018. Na ZRSZ je bilo prijavljenih 745 brezposelnih oseb (30 oseb manj kot decembra 2018). Stopnja brezposelnosti je večja pri ženskah - 11,9 % pri moških je 10,1 %. V letu 2020 se žal ne kaže nadaljevanje trenda upadanja brezposelnosti, v mesecih po začetku korona krize se dokaj hitro povečuje število brezposelnih oseb. Junija 2020 je doseglo 880, kar je 135 oseb več kot decembra 2019.

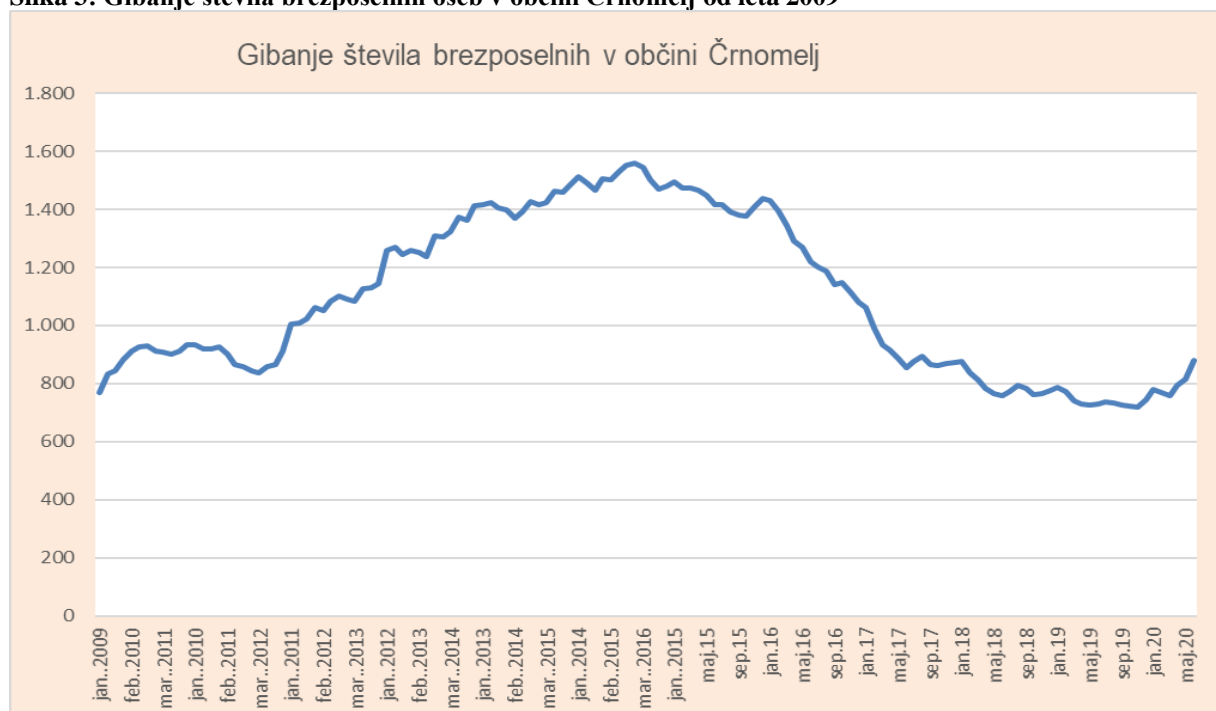
Na ZRSZ je bilo decembra 2019 največ brezposelnih oseb (355 oziroma 47,65 %) s prvo in drugo stopnjo izobrazbe, kar je 14 manj kot preteklo leto. 201 (9 manj kot decembra 2018) jih je imelo tretjo ali četrto stopnjo oziroma nižje in srednje poklicno izobraževanje, 9 manj ali

125 je imelo peto stopnjo izobrazbe in 2 več ali 64 iskalcev zaposlitve je imelo višjo in visoko izobrazbo.

Po starosti so prevladovale brezposelne osebe nad 55 let, teh je bilo v občini decembra 2019 229, ali 12 manj kot leto poprej. Pri osebah starejših od 60 let je bila isto obdobje stopnja brezposelnosti kar 28,3 %, pri osebah 55-59 let pa 16,6 %. Sledi skupina med 30-im in 39-im letom starosti. Teh je bilo 148 brezposelnih ali 10 manj, 40–49 let je bilo 127 brezposelnih ali 12 manj. V skupini 15-24 je bilo 99 brezposelnih oseb, kar je **10 več** kot preteklo leto. Ta skupina je po stopnji brezposelnosti druga največja, pri njih je brezposelnost 24,8 %. V skupini 50-54 let je bilo 79 brezposelnih oseb ali 3 manj. V starostni skupini 25-29 63 brezposelnih oseb, kar je za 3 manj kot v istem obdobju 2018.

Decembra 2019 je bilo 442 oseb brezposelnih 12 ali več mesecev, kar je 22 manj kot preteklo leto, od tega pri 275-ih osebah traja brezposelnost tri ali več let (leta 2017 je bilo takih oseb 400, leta 2018 pa 327). Gibanje števila brezposelnih oseb v občini od leta 2009 prikazuje Slika 3.

Slika 3: Gibanje števila brezposelnih oseb v občini Črnomelj od leta 2009

Vir: SURS, ZRSZ.

2.3 Čisti prihodki od prodaje

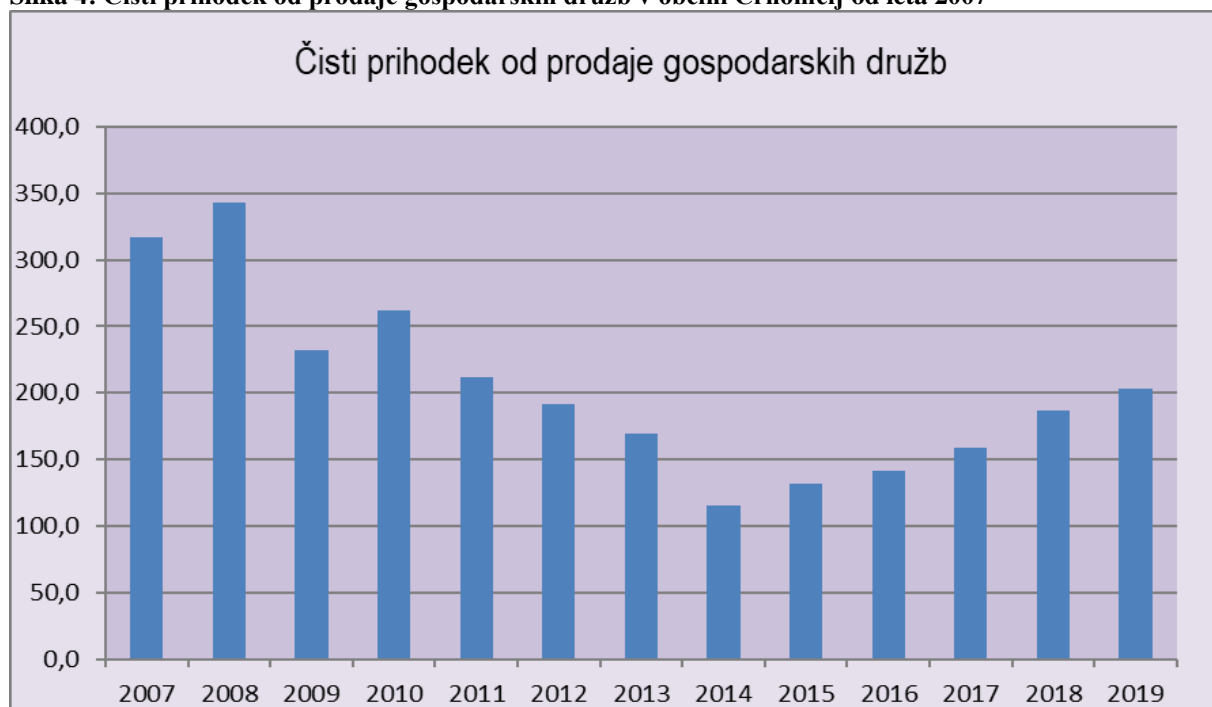
Gospodarske družbe v občini Črnomelj so v letu 2019 ustvarile dobrih 202,7 mio EUR čistih prihodkov od prodaje, kar je za 9 % več kot predhodno leto.

Najbolj so prihodke od prodaje glede na preteklo leto povečale (tudi zaradi večjega števila) srednje družbe. Prihodke od prodaje so povečale za 30 % in s tem so dosegle 40,22 %

prihodkov od prodaje GD v občini Črnomelj. Največji delež prihodkov od prodaje GD so dosegle male družbe, kar 40,36 %, četudi so se njihovi prihodki zmanjšali za 6 % v primerjavi s preteklim letom. Mikro družbe so prodajo povečale za 6 %, njihov delež v prihodkih od prodaje GD predstavlja podobno kot preteklo leto 19,42 %.

Največ prihodkov od prodaje so ustvarile GD v dejavnosti **C Predelovalne dejavnosti**, 79,9 mio EUR, kar je za 7,3 mio EUR ali 10 % več kot predhodno leto. V prihodkih vseh GD to predstavlja 39,4 %. Sledi **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** s 50,8 mio EUR ali 1 % več kot leto poprej, njihov prihodek od prodaje predstavlja 25 % prihodkov vseh GD. Sledi **H Promet in skladiščenje** z dobrimi 28,2 mio EUR prihodkov od prodaje (18 % več kot lani) in **F Gradbeništvo**, ki je ustvarilo 15,9 mio EUR prihodkov od prodaje – za 1 % več. Svoje prihodke od prodaje o glede na predhodno leto najbolj povečali v dejavnosti **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti** in sicer za 73 %. **V dejavnosti N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti** so se prihodki od prodaje povečali za 28 %, v drugih dejavnostih pa so se malenkostno povečali ali celo zmanjšali, najbolj v dejavnosti **J Informacijske in komunikacijske dejavnosti**, kar za 72 %, v dejavnosti **L Poslovanje z nepremičninami** za 39 %. Dejavnost **Q Zdravstvo in socialno varstvo** je zmanjšalo prihodke za 28 %, **P Izobraževanje** za 25 %. V ostalih dejavnostih so prihodki ostali na ravni preteklega leta ali zanihali za kakšen odstotek.

Slika 4: Čisti prihodek od prodaje gospodarskih družb v občini Črnomelj od leta 2007

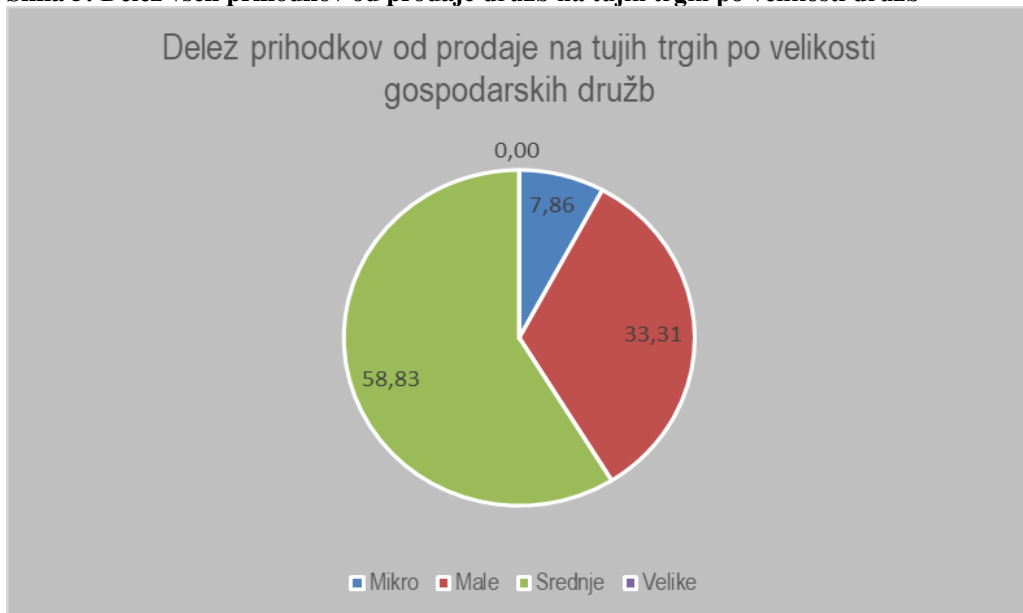
Vir: AJPES, Letna poročila za leta 2007 - 2019.

Prihodki od prodaje GD na tujih trgih so po letih naglega upadanja že peto leto v porastu. Na tujih trgih so GD ustvarile **83,41 mio EUR** prihodkov od prodaje ali 10 % več kot predhodno leto. Prihodek na tujih trgih vseh družb predstavlja **41,14 %** vseh prihodkov od prodaje, kar je za 0,55 odstotne točke več kot preteklo leto. Srednje družbe so povečale izvoz za 31 % glede na predhodno leto in dosegle največji delež prihodkov od prodaje na tujih trgih celotnih in sicer dobrih 60 %. Prodaja na tuje trge je v malih družbah znašala 33,96 % njihove celotne

prodaje, glede na preteklo leto se je zmanjšal za 20 %. Mikro družbe so najbolj povečale prodajo na tuje trge, kar za 81 %, na tujih trgih so ustvarile 16,65 % svoje prodaje.

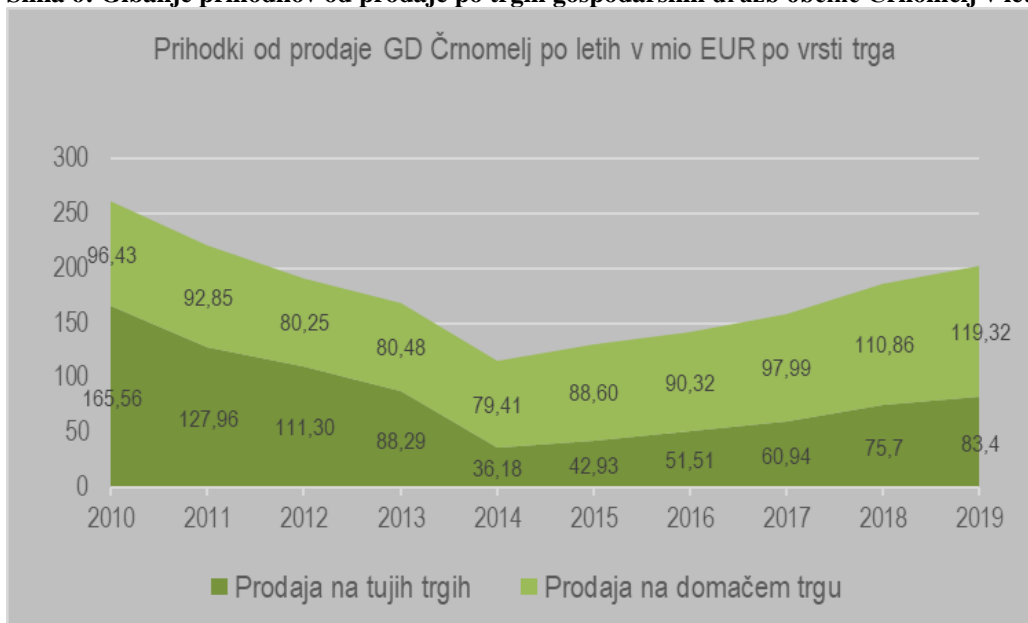
Delež prihodkov od celotne prodaje na tujih trgih GD po velikosti družb za leto 2019 prikazuje Slika 5. Iz nje je razvidno, da prodaja srednjih družb na tujih trgih predstavlja več kot 58 % izvoza vseh GD, pomemben izvoznik so tudi male družbe.

Slika 5: Delež vseh prihodkov od prodaje družb na tujih trgih po velikosti družb

Vir: AJPES 2020, preračun RIC Bela krajina.

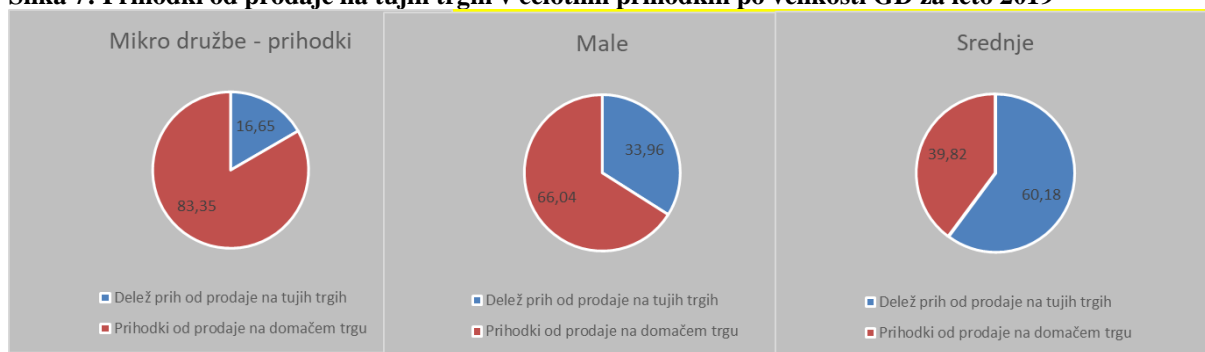
Slika 6: Gibanje prihodkov od prodaje po trgih gospodarskih družb občine Črnomelj v letih 2010 - 2019

Vir: AJPES, Letna poročila za leta 2010 – 2019, preračun RIC Bela krajina.

Slika 7 prikazuje deleže prihodkov od prodaje na tujih in domačem trgu glede na velikost GD. Mikro družbe so povečale prodajo na tujih trgih za kar 81 % glede na preteklo leto in s tem povečale delež prihodkov od prodaje na tujih trgih za 7 odstotnih točk. Srednje družbe so povečale prihodke od prodaje na tujih trgih za 31 %.

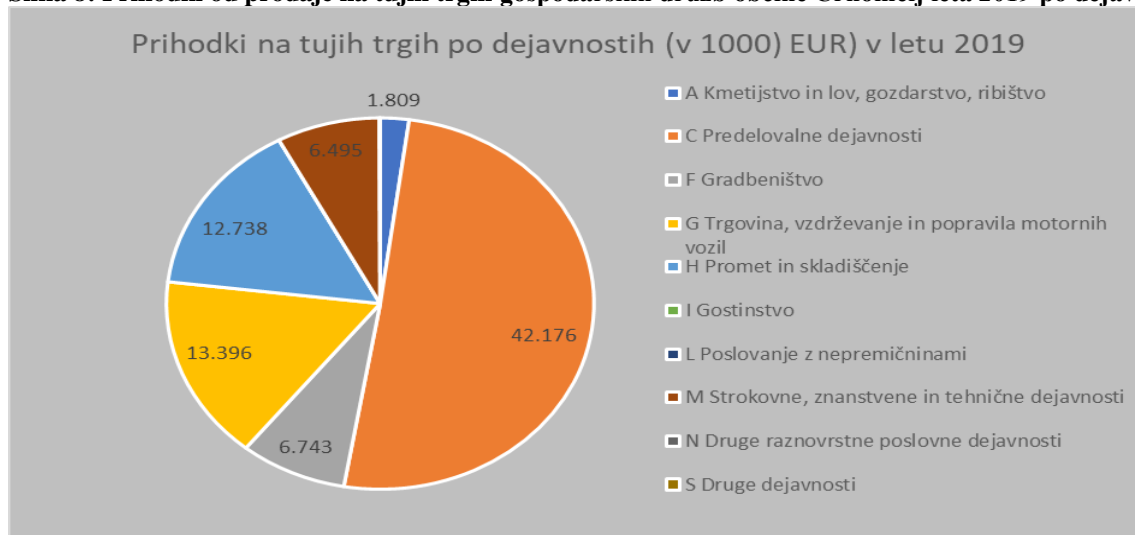
Slika 7: Prihodki od prodaje na tujih trgih v celotnih prihodkih po velikosti GD za leto 2019

Vir: AJPES 2020, preračun RIC Bela krajina.

Z vidika dejavnosti so največ prihodkov na tujih trgih ustvarile družbe, ki delujejo v **C Predelovalne dejavnosti**. Prihodki od prodaje na tujih trgih pri njih so v letu 2019 presegli 42 mio EUR. Na tujih trgih so dosegli 14 % večje prihodke od preteklega leta, izvoz so torej povečali več kot je povprečje in je predstavljal dobrih 50 % prihodkov od prodaje na tujih trgih vseh GD. Na tuje trge so GD iz te dejavnosti prodale skoraj 53 % od njihove celotne prodaje. Po obsegu prodaje sledi **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil**, ki dosega na tujih trgih 13,4 mio EUR prihodkov od prodaje, kar je za 12 % manj kot leta 2018 in predstavlja 16 % prihodkov od prodaje na tujih trgih vseh GD. Sledi dejavnost **H Promet in skladiščenje**, ki je doseglo prodajo na tujih trgih v višini slabih 12,7 mio EUR. Pomemben delež izvoza v prodaji imajo dejavnosti **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo**, ki na tujih trgih ustvari 61 % vseh svojih prihodkov od prodaje, **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti**, ki ustvarijo na tujih trgih 57 % in dejavnost **F Gradbeništvo** 42 % v vseh svojih prihodkih od prodaje.

Slika 8: Prihodki od prodaje na tujih trgih gospodarskih družb občine Črnomelj leta 2019 po dejavnostih

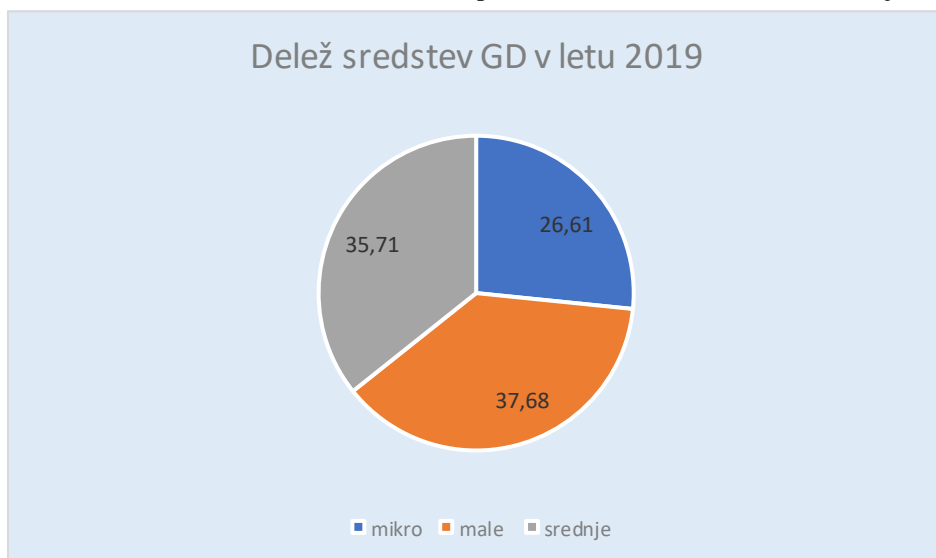
VIR: AJPES 2020, preračun RIC Bela krajina.

2.4 Sredstva

Ob koncu leta 2019 so imele GD v občini 159,1 mio EUR sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev ali za 6,8 mio EUR oziroma 5 % več kot leta 2018.

Z največ sredstvi, 60 mio EUR, so ponovno razpolagale male družbe, kar predstavlja skoraj 38 % vseh sredstev GD. Najbolj so se sredstva povečala v srednjih družbah, za 22 % (tudi zaradi večjega števila) in so razpolagala s 56,8 mio EUR sredstev. V mikro družbah so se sredstva zmanjšala za 6 %. Razpolagali so s 42,3 milijoni EUR sredstev ali s 29,7 % sredstev GD v občini Črnomelj. Slika 9 prikazuje delež sredstev, ki so jih posedovale GD v letu 2019, glede na velikost.

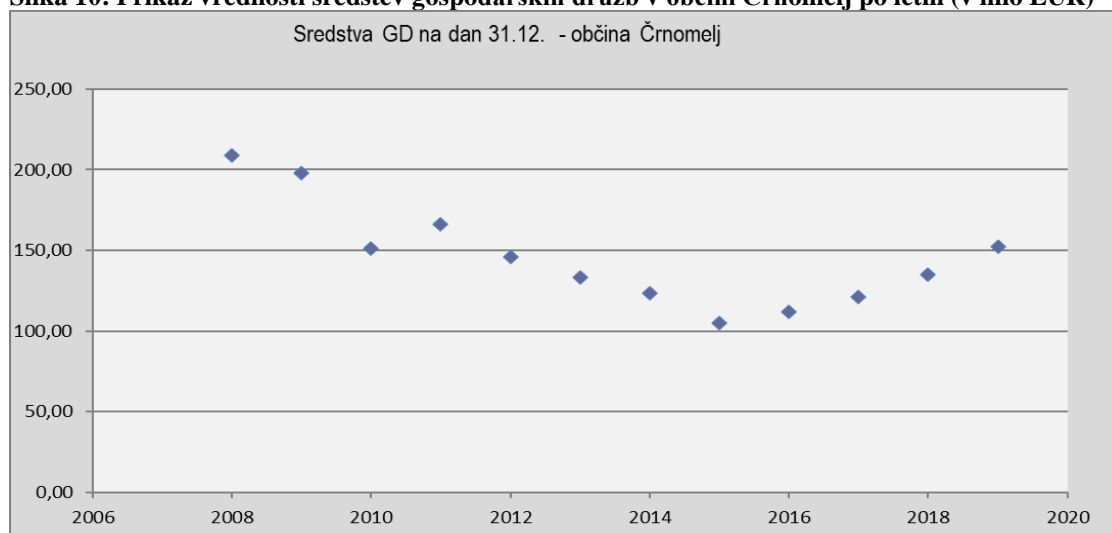
Slika 9: Delež sredstev na dan 31.12. 2019 po velikosti družb v občini Črnomelj

Vir: AJPES, 2019, preračun RIC Bela krajina.

Slika 10 prikazuje vrednost sredstev s katerimi so GD občine Črnomelj razpolagale v posameznih letih.

Slika 10: Prikaz vrednosti sredstev gospodarskih družb v občini Črnomelj po letih (v mio EUR)

Vir: AJPES, Letna poročila 2007 - 2019.

Z največ sredstvi razpolagajo v **C Predelovalne dejavnosti**, s skoraj 68 mio EUR, kar predstavlja skoraj 43 % sredstev vseh GD v občini. Z več kot 20 mio EUR razpolagajo še **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** (29,2 mio EUR) in **H Promet in skladiščenje** (20,9 mio EUR). Sredstva so procentualno bolj povečale tiste dejavnosti, ki

razpolagajo z manjšimi vrednostmi sredstev, najbolj **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo**, za 34 %. Najbolj so se sredstva zmanjšala v dejavnosti **Q Zdravstvo in socialno varstvo**, za 36 %.

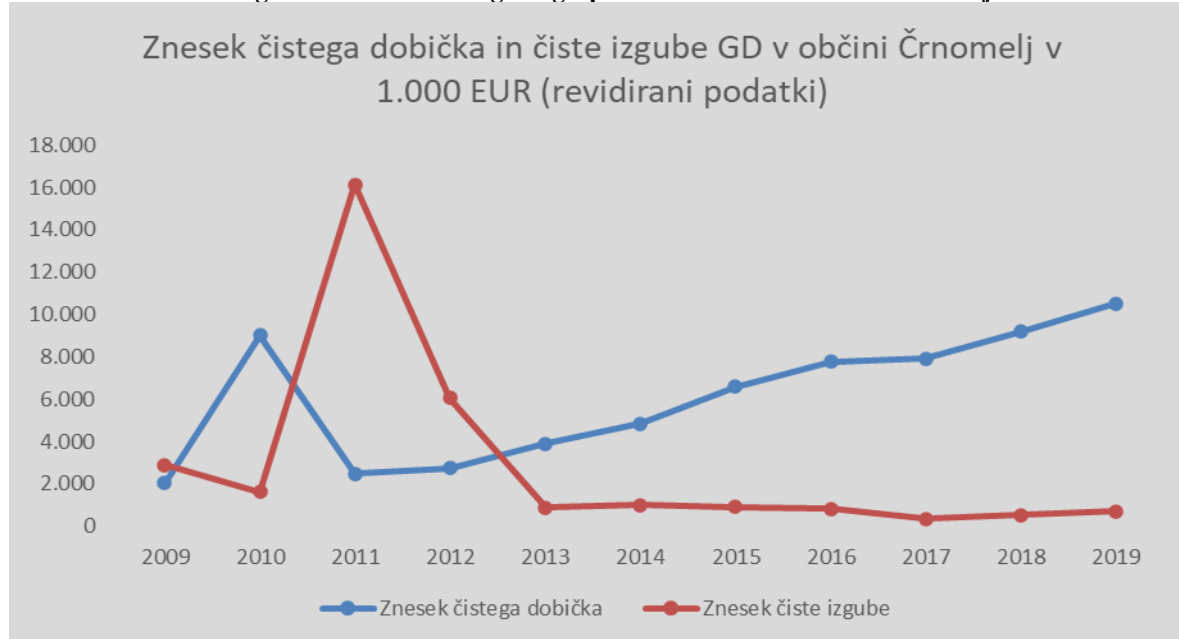
2.5 Čisti dobiček, čista izguba in neto poslovni izid družb

Od 258 GD jih je v letu 2019 poslovalo z dobičkom 183 ali 4 manj⁶ kot preteklo leto, kar predstavlja 71 % vseh družb. Te družbe so ustvarile dobrih **10,5 mio EUR čistega dobička**, kar je 15 % več kot preteklo leto.

Z izgubo je poslovalo 66 družb (5 več kot preteklo leto), kar predstavlja ali 25,5 % GD. **Znesek čiste izgube** teh družb je bil **697.000 EUR** kar je za 119.000 EUR oziroma 34 % več kot preteklo leto.

Neto čisti rezultat GD v občini Črnomelj je bil v letu 2019 pozitiven in je znašal **9,8 mio EUR** ali dober milijon več kot preteklo leto. Gibanje neto čistega dobička in čiste izgube prikazuje Slika 11. Pri tem je potrebno opozoriti, da so za leto 2019 uporabljeni nerevidirani podatki.

Slika 11: Znesek čistega dobička in čiste izgube gospodarskih družb v občini Črnomelj v letih 2009-2019

Vir: AJPES, Letna poročila za leta 2009 – 2019, preračun RIC Bela krajina.

Največji dobiček so zabeležile GD iz **C Predelovalne dejavnosti**. Skupaj so ustvarile dobrih 35 % več dobička kot leto poprej, torej 6,5 mio EUR dobička, kar predstavlja 62,5 % celotnega čistega dobička GD v občini. Od 61-ih GD iz te dejavnosti je 51 GD poslovalo z

⁶ Podatek se nanaša nerevidirane za 2019 in revidirane podatke za leto 2018, ki kot taki niso zajeti v Informaciji o poslovanju GD in s.p. v občini Črnomelj v letu 2018, katera sloni na nerevidiranih podatkih za leto 2018.

dobičkom, 8 pa z izgubo. Zguba teh GD je znašala slabih 73.000 EUR, kar je za 28 % manj kot preteklo leto. Po znesku dobička sledijo GD iz dejavnosti **H Promet in skladiščenje in G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** vsaka dejavnost z dobrim milijonom čistega dobička, pri čemer se je pri prvi dobiček povečal za 15 %, pri drugi pa zmanjšal za 22 % glede na preteklo leto. Gledano v odstotkih se je znesek čistega dobička v letu 2019 v primerjavi z 2018 najbolj zmanjšal v dejavnostih **P Izobraževanje** (za 89 %), v **E Oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje okolja** in **J Informacijske in komunikacijske dejavnosti** za 63 %, v **I Gostinstvo** za 61 %,

Izgubo so ustvarjale GD v skoraj vseh dejavnostih razen: **E Oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje okolja** in **K Finančne in zavarovalniške dejavnosti**. V **C Predelovalni dejavnosti** je z izgubo poslovalo 13 % GD, v vseh ostalih blizu 30 % in več. Največ GD z izgubo (16) je delovalo v dejavnosti **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil**, sledi dejavnost **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti** z 10 GD z izgubo.

Največji neto čisti rezultat so ustvarile GD iz **C Predelovalni dejavnosti** in je znašal dobrih 6,5 mio EUR. V vseh ostalih dejavnostih je bil neto čisti rezultat nižji od enega milijona. Negativen neto čisti rezultat so ustvarile GD v naslednjih dejavnostih: **I Gostinstvo** (-26.295 EUR), **J Informacijske in komunikacijske dejavnosti** (-22.440 EUR), **Q Zdravstvo in socialno varstvo** (-20.739 EUR).

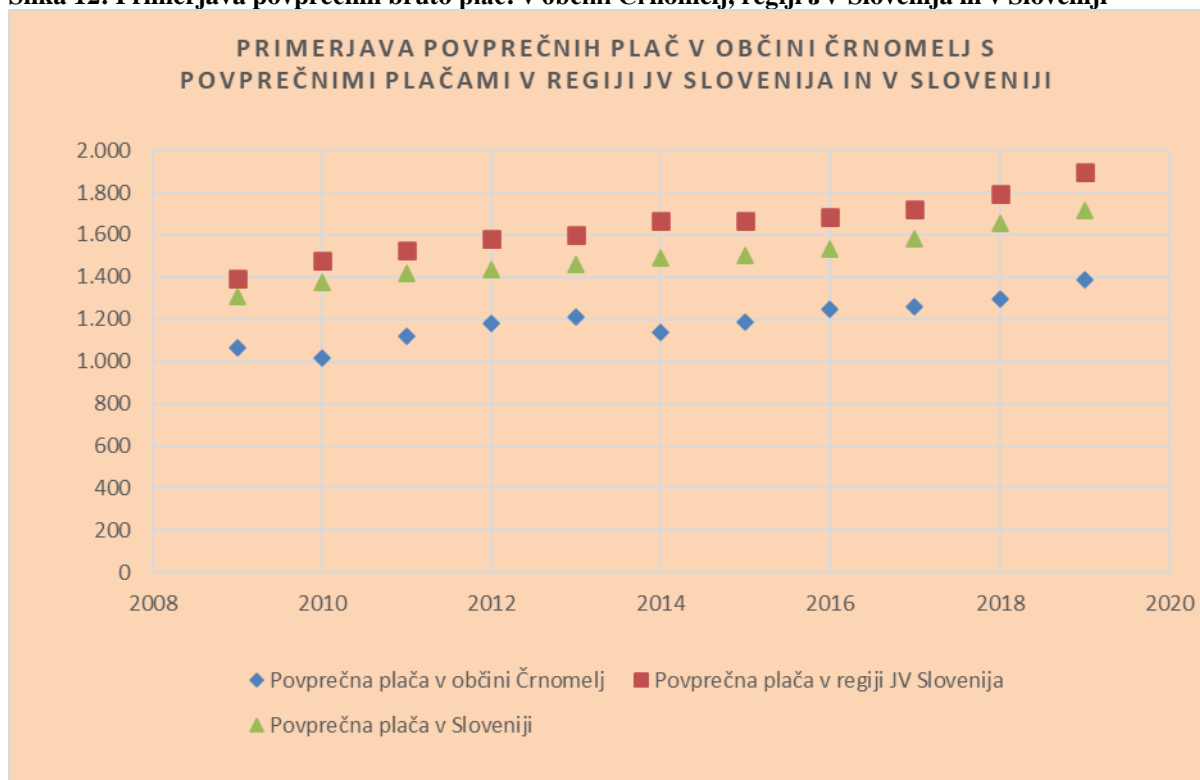
2.6 Povprečne plače

Povprečna bruto plača v občini Črnomelj je bila v letu 2019 **1.386,7 EUR**, kar predstavlja 7 % več glede na preteklo leto. Povprečna bruto plača v občini Črnomelj zaostaja za povprečno bruto plačo v regiji za 509 EUR ali 9 EUR več kot preteklo leto. Dosega zgolj 73 % povprečne bruto plače v regiji JV Slovenija. Za povprečno bruto plačo v Sloveniji zaostajamo za 327 EUR oziroma za 19 % od povprečne bruto plače v GD v Sloveniji. Zaostanek se je zgolj minimalno zmanjšal, za eno oziroma dve odstotni točki.

Najbolj se je povečala povprečna bruto plača (za 29 %) in bila tudi najvišja v dejavnosti **Q Zdravstvo in socialno varstvo** (zgolj 5 zaposlenih). Znašala je 2.080 EUR. Sledi dejavnost **E Oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje okolja** (67 zaposlenih) s 1.838 EUR. Tretji po višini plače so v dejavnosti **C Predelovalne dejavnosti** s 1.598 EUR-i povprečne bruto plače. Nad povprečjem v občini Črnomelj so bile povprečne bruto plače še v dejavnostih **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti** (1.475 EUR), V ostalih dejavnostih so bile povprečne plače nižje od povprečja v občini. Najnižja je bila v dejavnosti **D Oskrba z električno energijo, plinom in paro** (858 EUR).

Slika 12 prikazuje razkorak med povprečno bruto plačo v občini Črnomelj in povprečnimi bruto plačami v regiji JV Slovenija ter državi v obdobju od leta 2009 do leta 2019.

Slika 12: Primerjava povprečnih bruto plač: v občini Črnomelj, regiji JV Slovenija in v Sloveniji

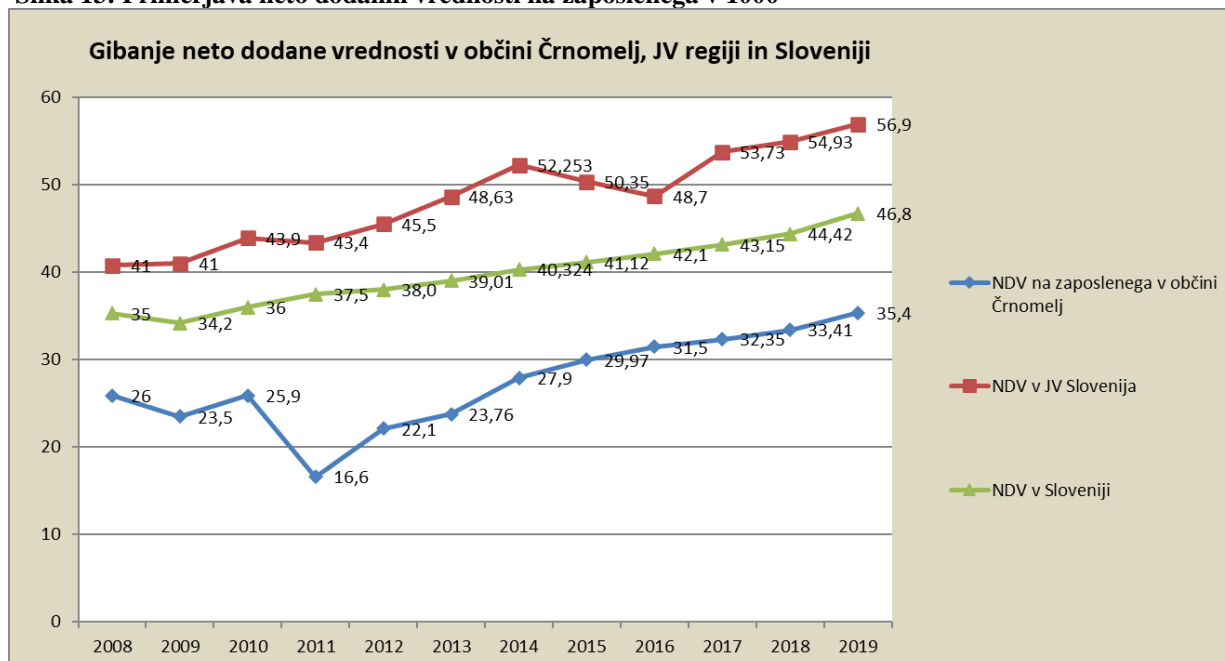
Vir: AJPES, Letna poročila za leta 2007 - 2019.

2.7 Neto dodana vrednost na zaposlenega

V občini Črnomelj je bila v letu 2019 NDV na zaposlenega 35.380,78 EUR (za 1.973,43 EUR več kot preteklo leto), kar predstavlja dvig za skoraj 6 % glede na preteklo leto, a zaostanek za NDV na zaposlenega v primerjavi z našo regijo je 37,84 % ali za 1,36 odstotne točke manjši od preteklega leta. Za državnim povprečjem še zmeraj zaostajamo za slabih 24,32 % (za slabe 0,5 odstotne točke manj kot leta 2018). Zaostanek se sicer ponovno zadnji dve leti malenkostno zmanjšuje, a je še vedno zelo velik. Slika 13 prikazuje razkorak med NDV na zaposlenega v občini Črnomelj v primerjavi z regijo in državo v posameznih letih.

Največjo NDV na zaposlenega so dosegle družbe v dejavnostih: **D Oskrba z električno energijo, plinom in paro**, ki kljub zmanjšanju za 20 %, znaša 133.000 EUR, sledi dejavnost **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo** s 63.522 EUR in **K Finančne in zavarovalniške dejavnosti**, ki so najbolj povečale NDV na zaposlenega - za 30 % in je le ta dosegla 46.000 EUR. Z nadpovprečno NDV na zaposlenega so delovali v letu 2019 še v dejavnosti **H Promet in skladiščenje**, ki je ustvarila 41.329 EUR NDV na zaposlenega (povečanje za 6 %) in **C Predelovalne dejavnosti**, 39.512 EUR NDV na zaposlenega (povečanje za 10 %). Najnižja NDV na zaposlenega je bila v dejavnosti **R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti** – samo 15.491 EUR.

Slika 13: Primerjava neto dodanih vrednosti na zaposlenega v 1000

Vir: AJPES, Letna poročila za 2008 - 2019.

3 Poslovanje samostojnih podjetnikov v letu 2019

V občini Črnomelj je v letu 2019 *poslovalo 345 s.p.-jev*, kar je 9 manj (3 %) kot v letu 2018. Trend zmanjševanja števila s.p.-jev se tako nadaljuje že šesto leto. Noben s.p. se ne uvršča med srednje ali velike podjetnike, mnogi izvajajo dejavnost sami, brez zaposlenih.

Največ s.p.-jev je, podobno kot v letu 2018, delovalo v dejavnosti **F Gradbeništvo** in sicer 73 ali 2 več kot preteklo leto. Sledijo **C Predelovalne dejavnosti** in sicer 64 s.p. ali 5 manj kot preteklo leto. Trije s.p.-ji manj oziroma 53 s.p.-jev je poslovalo v dejavnosti **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil**. Sledita **I Gostinstvo** s 34 s.p.-ji (2 več) in **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti**, dejavnost v kateri je delovalo 31 s.p.-jev (3 manj). Pomembnejši dejavnosti sta še **S Druge dejavnosti** (26), **H Promet in skladiščenje** (19), **N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti** (12). V ostalih dejavnostih je delovalo 10 ali manj s.p.-jev, v nekaterih zgolj eden.

Kljub manjšemu številu s.p.-jev so *zaposlovali 32 oseb* več kot leta 2018 in sicer skupno 333 oseb, kar predstavlja **14,9 % vseh zaposlenih v gospodarskih subjektih** s sedežem v občini Črnomelj.

Dejavnost **F Gradbeništvo** je nudila zaposlitev največ delavcem, pri s.p.-jih je bilo v njej zaposlenih 89 ljudi oziroma 6 več kot predhodno leto. V dejavnosti **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** so zaposlili v letu 2019 največ (12 oseb) in je skupaj zaposlovala 62 oseb. Samo ena oseba manj, torej 61 je bilo zaposlenih v **C Predelovalne dejavnosti**. Pomembni zaposlovalki sta bili še dejavnosti **I Gostinstvo** (47 zaposlenih), **H Promet in skladiščenje** (32 zaposlenih), **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo** (26 zaposlenih). V ostalih dejavnostih je bilo precej manj zaposlenih kot je registriranih s.p.-jev.

S.p.-ji so ustvarili **41,8 milijonov EUR prihodkov od prodaje**, kar je za 1 % več kot leto poprej. Prihodki od prodaje s.p.-jev v letu 2019 predstavljajo dobrih **17 %** skupne prodaje gospodarskih subjektov in znašajo **41,8 mio EUR**. S.p.-ji so na tujih trgih 2019 ustvarili dobrih **5,23 mio EUR prihodkov od prodaje**, kar je za 41 % več v primerjavi z letom 2018.

Največji porast prihodkov od prodaje so zabeležili v dejavnosti **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil**, kar za 41 % in so v letu 2019 med podjetniki ustvarili največ prihodkov od prodaje – dobrih 10 mio EUR. Sledi **F Gradbeništvo** s skoraj 9,3 mio EUR. Pomemben delež so ustvarili tudi v **C Predelovalne dejavnosti**, slabih 6 mio EUR, **H Promet in skladiščenje** s skoraj 5,2 mio EUR in **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo** s skoraj 4,4 mio EUR prihodkov od prodaje, kar predstavlja zmanjšanje za 44 % v primerjavi z letom 2018. V **I Gostinstvo** so znašali prihodki od prodaje skoraj 3,8 mio EUR. Nad milijon prihodkov od prodaje so ustvarili zgolj še v dejavnosti **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti**.

Prihodki s.p.-jev na tujih trgih predstavljajo 12,52 % prihodkov od prodaje, kar je skoraj enako oziroma za 0,7 odstotne točke več kot leto poprej. Delež izvoza s.p.-jev v celotnem izvozu gospodarskih subjektov predstavlja 5,9 % .

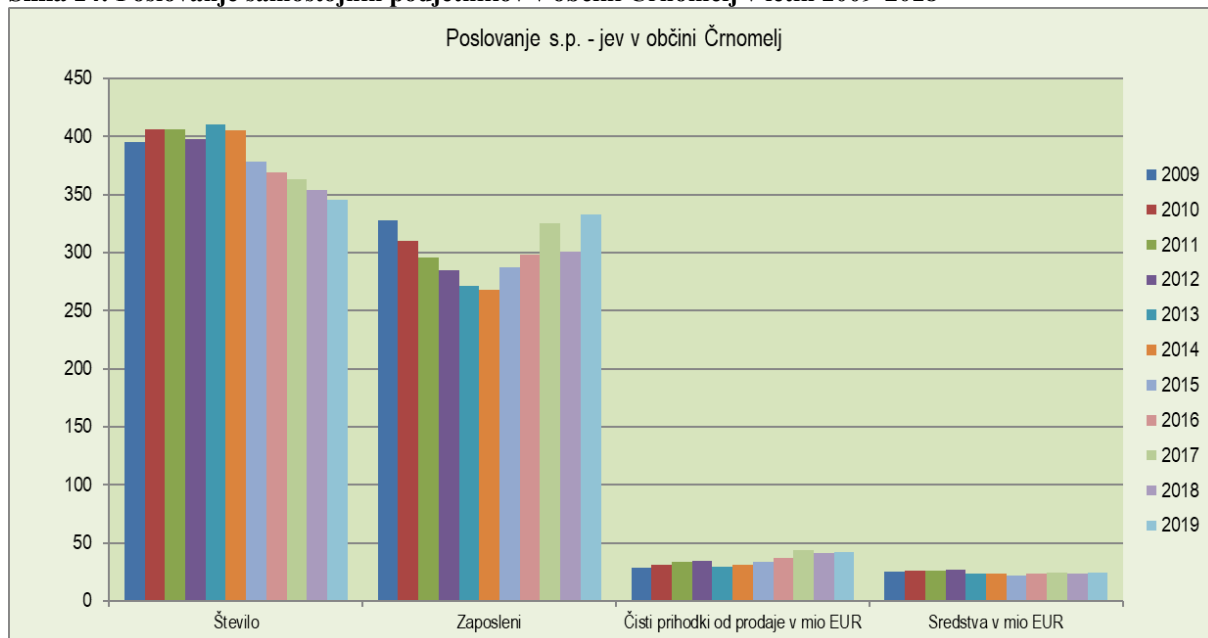
Čez milijon prihodkov na tujih trgih so dosegli zgolj v dejavnosti **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo** (1,34 mio EUR) in **F Gradbeništvo** (1,2 mio EUR). Pomembne izvoznice sta še dejavnosti **H Promet in skladiščenje** z 878.000 EUR in **C Predelovalne dejavnosti** z 809.000 EUR. Ostale dejavnosti so minimalno ali nič prispevale k prihodkom od prodaje na tujih trgih s.p.-jev.

Ob koncu leta 2019 so imeli s.p.-ji v občini 24,1 mio EUR **sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev**, kar je 3 % več kot ob koncu leta 2018. Razpolagali so s 13,2 % sredstev med vsemi gospodarskimi subjekti.

Z največ sredstvi oz. obveznosti do sredstev so enako kot preteklo leto razpolagali v dejavnosti **F Gradbeništvo**. Glede na preteklo leto so najbolj povečali sredstva - za 17 % in so znašala skoraj 5,7 mio EUR. Sledijo **C Predelovalne dejavnosti** s 4,7 mio sredstev in **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** s 4,2 mio sredstev in povečanjem za 13 %. Z več kot milijon sredstev so razpolagali še v **H Promet in skladiščenje** (3,3 mio EUR), **I**

Gostinstvo (2,6 mio), **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo** (1,7 mio EUR). Poslovanje s.p.-jev prikazuje Slika 14.

Slika 14: Poslovanje samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letih 2009-2018

Vir: AJPES, Letna poročila za 2009 – 2019, preračun RIC Bela krajina.

Neto dodana vrednost na zaposlenega je pri s.p.-jih znašala **33.246 EUR**, kar je za 2,5 % manj kot predhodno leto.

Največjo NDV na zaposlenega so kot pri GD dosegli v dejavnosti **D Oskrba z električno energijo, plinom in paro**, ki je znašala 127.000 EUR. Sledijo **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti** s 70.000 EUR, **N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti** z skoraj 62.000 EUR, **R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti** z dobrimi 54.000 EUR ter **J Informacijske in komunikacijske dejavnosti** s skoraj 47.000 EUR NDV na zaposlenega. Nad povprečjem je NDV na zaposlenega še v dejavnostih: **H Promet in skladiščenje**, **S Druge dejavnosti**, **P Izobraževanje** ter tudi **F Gradbeništvo** in **C Predelovalne dejavnosti**, ki sta zelo blizu povprečja.

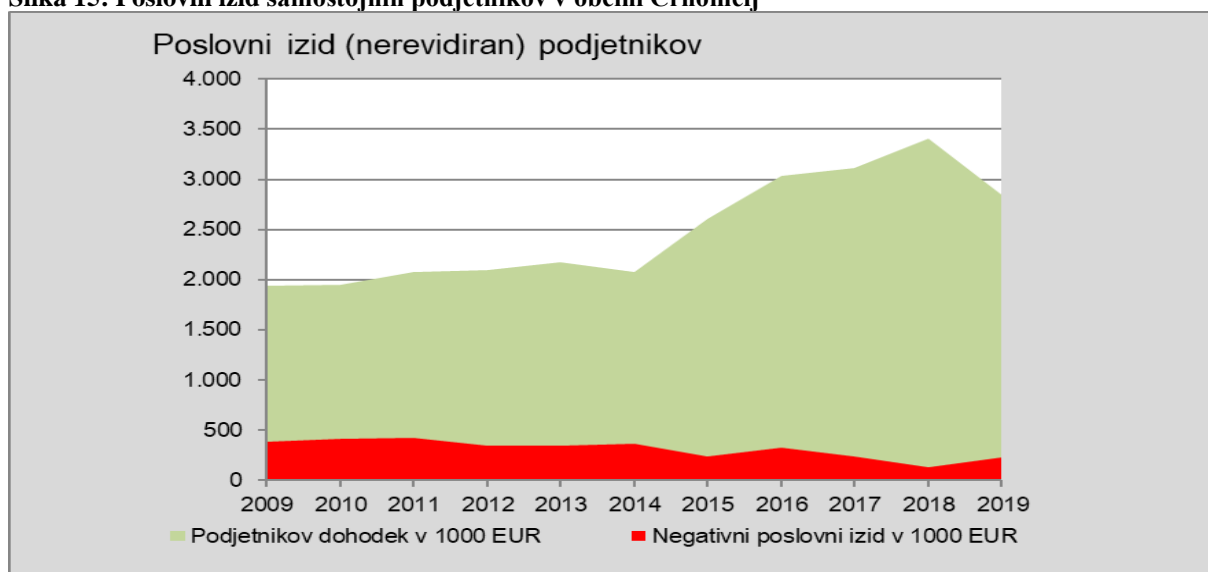
Povprečna bruto plača pri s.p.-jih v letu 2019 je bila 1.138 EUR, kar za 5 % več kot leta 2018 in v povprečju 249 EUR nižje kot v gospodarskih družbah. Najvišje dosežena povprečna bruto plača je bila v dejavnosti **F Gradbeništvo** in je znašala 1.206 EUR. V dejavnosti **R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti** so bile najnižje in so znašale 911.716 EUR.

Pozitiven poslovni izid (podjetnikov dohodek) je imelo 298 (86,4 %) s.p.-jev, kar predstavlja 2,3 odstotne točke ali 6 s.p.-jev manj kot predhodno leto. Skupaj so ustvarili skoraj 2,85 mio EUR podjetnikovega dohodka, več kot pol milijona oziroma 16,4 % manj od preteklega leta. Z negativnim poslovnim izidom je poslovalo 47 s.p.-jev (13,6 %), kar predstavlja, 2,3 odstotne točke oziroma 7 s.p.-jev več od leta 2018. Ustvarili so 228.182 EUR negativnega izida, kar je kar za 107 % več kot leta 2018. Čisti neto rezultat je tako znašal dobrih 2,62 mio EUR.

Največji delež s.p.-jev s pozitivnim izidom je delovalo v **I Gostinstvo** in sicer 90,6 % (29 s.p.) in v **F Gradbeništvo**, skoraj 89 % (63 s.p.) Po številu pa je največ s.p.-jev s pozitivnim rezultatom delovalo v **F Gradbeništvo**, in sicer 63 in v **C Predelovalne dejavnosti** pa 53. Neto čisti podjetnikov dohodek je bil kljub znižanju za 5 % glede na predhodno leto največji v dejavnosti **F Gradbeništvo** (738.000 EUR), sledita **C Predelovalne dejavnosti** (512.000 EUR) ter **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** (458.000 EUR). Z negativnim poslovnim izidom je največ s.p.-jev (11) delovalo v **C Predelovalne dejavnosti**, sledi **F Gradbeništvo** z 10 s.p.-ji z negativnim izidom. Čisti negativni izid je bil samo v dejavnosti **Q Zdravstvo in socialno varstvo**, v skupni vrednosti -2.412 EUR. Ostale dejavnosti so skupno izkazovale pozitiven poslovni izid.

Podjetnikov izid v občini Črnomelj od leta 2009 do leta 2019 prikazuje Slika 15.

Slika 15: Poslovni izid samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj

Vir: AJPES, Letna poročila za 2009 – 2019, preračun RIC Bela krajina.

PRILOGE:

Priloga 1: Podatki o poslovanju GD in s.p.-jev v občini Črnomelj za leto 2019 (AJPES)

OBČINA ČRNOMELJ

	Število	Zaposleni	Prihodki od prodaje v mio EUR	Prihodki na tujih trgih v mio EUR	Sredstva na dan 31.12.2019 v mio EUR
Sp	345	333	41,8	5,2	24,1
Mikro	215	512	39,4	6,6	42,3
Majhne	38	838	81,8	27,8	60,0
Srednje	5	554	81,5	49,1	56,8
Velike	0	0	0,0	0,0	0,0
skupaj GD	258	1.904	202,7	83,4	159,1
skupaj GD+sp	603	2.236	244,5	88,6	183,2

Vir podatkov: Letna poročila za leto 2019

Priloga 2: Podatki o poslovanju GD po panogah v občini Črnomelj v letu 2019 (AJPES)

OBČINA Črnomelj																
Standardna klasifikacija dejavnosti	Število GD	Zaposleni	Prihodki od prodaje (v 1000 EUR)	Prihodki na tujih trgih (v 1000 EUR)	Sredstva na dan 31.12. 2018 (v 1000 EUR)	NDV na zaposlene ga (v 1000 EUR)	Povprečna plača v 2018	Število družb z dobičkom	Indeks 2019/2018	Znesek čistega dobička v 1000 EUR	Indeks 2019/2018	Število družb z izgubo	Indeks 2019/2018	Znesek čiste izgube v 1000 EUR	Indeks 2019/2018	
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	2	13	2.982	1.809	2.376	63,5	1.374	1	100	168	59	1	100	1	148	
C Predelovalne dejavnosti	61	848	79.895	42.176	67.999	39,5	1.598	51	100	6.582	135	8	133	73	72	
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	5	5	932	0	3.569	133,0	858	3	100	103	113	2	100	15	261	
E Oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje	1	67	5.432	0	3.000	35,8	1.838	1	100	16	37	0		0		
F Gradbeništvo	34	306	15.895	6.743	13.973	26,0	933	23	96	880	86	9	150	177	320	
G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	51	242	50.797	13.396	29.246	34,0	1.385	34	103	1.024	78	16	94	176	173	
H Promet in skladiščenje	18	177	28.166	12.738	20.883	41,3	1.228	13	93	1.049	115	4	133	60	34	
I Gostinstvo	17	58	3.230	1	3.126	20,4	1.034	10	83	44	39	6	150	70	565	
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	4	0	68	0	519			2	100	3	37	1	100	26	2.925	
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	3	4	282	0	257	46,0	1.118	3	100	62	112	0		0		
L Poslovanje z nepremičninami	3	20	433	1	3.849	16,0	968	2	100	7	132	1	100	0	156	
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	35	98	11.408	6.495	6.813	32,5	1.475	25	86	452	127	10	167	32	112	
N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	7	42	956	50	829	22,0	1.016	4	80	68	305	2	200	4	2.361	
P Izobraževanje	4	2	87	0	125	22,1	1.128	3	100	2	11	1	100	2	44	
Q Zdravstvo in socialno varstvo	3	4	165	0	88	32,2	2.080	2	200	2	220	1	50	23	148	
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	3	2	161	0	77	15,5	941	2		1		1	33	1	9	
S Druge dejavnosti	7	18	1.846	4	2.377	28,7	1.193	4	80	67	88	3	300	36	4.115	
SKUPAJ	258	1.904	202.737	83.413	159.106	35,4	1.387	183	97	10.528	115	66	120	697	134	
Vir podatkov: Letna poročila podjetnikov za leto 2019																

Priloga 3: Podatki o poslovanju s.p.-jev po panogah v občini Črnomelj v letu 2019 AAJPES)

OBČINA Črnomelj															
Standardna klasifikacija dejavnosti	Število podjetnikov	Zaposleni	Prihodki od prodaje (v 1000 EUR)	Prihodki na tujih trgih (v 1000 EUR)	Sredstva na dan 31.12. 2019 (v 1000 EUR)	NDV na zaposlene ga (v 1000 EUR)	Povprečna plača v 2018	Število podjetnikov v s podjetnikovim dohodkom	Indeks 2019/2018	Znesek podjetnikovega dohodka 2019 v 1000 EUR	Indeks 2019/2018	Število podjetnikov z negativnim izidom	Indeks 2019/2018	Znesek negativnega izida 2019 v 1000 EUR	Indeks 2019/2018
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	10	26	4.364	1.344	1.681	29	1.037	9	129	86	41	1	50	12	153
B Rudarstvo	1	0	72	0	101			1	100	8	68	0		0	
C Predelovalne dejavnosti	64	61	5.973	809	4.731	33	1.138	53	91	512	89	11	275	46	241
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	1	1	170	0	458	127	934	1	100	48	560	0		0	
F Gradbeništvo	73	89	9.281	1.236	5.687	34	1.206	63	97	738	95	10	250	54	279
G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	53	62	10.031	759	4.196	29	1.132	46	105	458	65	7	140	55	417
H Promet in skladiščenje	19	32	5.169	878	3.312	40	1.109	15	94	273	81	4	200	12	164
I Gostinstvo	34	47	3.776	24	2.637	26	1.115	29	132	216	103	5	63	38	94
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	5	1	256	1	89	47	1.047	5	100	35	116	0		0	
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	3	0	65	0	30			3	100	16	161	0		0	
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	31	4	1.152	172	522	70	1.014	29	104	207	118	2	100	0	16
N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	12	2	328	2	187	62	976	9	90	66	101	3		7	
P Izobraževanje	7	2	114	4	17	38	969	7	100	31	82	0		0	
Q Zdravstvo in socialno varstvo	1	0	20	0	22			0	0	0	0	1		2	
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	5	2	231	0	112	54	912	4	100	33	99	1		1	
S Druge dejavnosti	26	6	796	3	339	38	932	24	120	120	102	2	200	2	105
SKUPAJ	345	333	41.797	5.231	24.121	33	1.132	298	102	2.848	86	47	168	228	207